

ficeret med Usædelighed i høiere Grad end jeg, og jeg vil antage enhver Mand, med Sandhed vil kunne sige. Var den virkelig saa besængt, at det skulde vise sig at være saaledes, at der maa stilles saa store Krav til Sortimentshandlerne, saa vil jeg sige, at saa var der Nødstilstand tilstede, saa at Samfundet maatte forlange Iværksættelsen af yderligere Skridt, selv om det skulde gjøre Sortimentshandlernes Stilling nok saa vanskelig; i saa Tilfælde var der en virkelig Nødstilstand tilstede for Samfundet. Men jeg tror i Virkeligheden ikke, at der vil blive nogen Tale om dette. Der vil vistnok ikke blive nogen Nødvendighed for Samfundet for dette minutiøse Gensyn. Lige overfor alle de Forsattere, hvem det nu skjænter Tillid, og hvem det med Rette kan og bør skjænte Tillid, vil der være samme Tillid efter som før denne Lovs Fremkomst, og de Forsattere, med hvem der vil blive Tilsyn nødvendigt, ville kun være dem, som ikke have Krav paa noget Gensyn, og som ikke bør have det, fordi de falde nedensfor Lovmaalet af det, der kaldes Literatur, saa at der ikke kan være nogen Uretfærdighed eller nogen som helst Urimelighed i, at Sortimentshandlerne maa sige: Visse Skrifter besætter jeg mig ikke med, for jeg faar nogen nærmere Bested. Det er lige overfor Forsatterne Forlæggerens Stilling; lige overfor Forlæggeren gjælder altur at det Samme. Det vilde ogsaa være høist besynderligt, om Situationen skulde blive saa forunderlig forandret hos os, at vi og vor Literatur ikke skulde kunne taale det, som andre Lande og Folk med rigere Literatur forræffeligt kunne taale. Hvad Dybskland angaar, med Gensyn til hvilket Land det ikke kan misfjendes, at Literaturen staar høit, gjælder dette. Saaledes forholder det sig ogsaa med Gensyn til vort Naboland Sverig, som har samme Bestemmelse. Det hedder der: „Udbreder Noget Skrifter, som saare Tugt og Sædelighed, ham rammer Loven og vil den ramme.“ Jeg tror ikke, at der skulde være mindre Blomstring af Literaturen af den Grund, eller at der skulde være vanskeligere Forhold for Boghandlere eller Forsattere i Sverig end hos os.

Det var i korte Træk Grundene, hvorfor Udvalget ikke har ment, at der egentlig var nogen Fare paa dette Punkt eller nogen Nødvendighed for at strammes af Stillingen, saaledes som den vil blive, hvis Forslaget fremdeles vedtages ved 3die Behandling, saaledes som det er blevet vedtaget ved 2den Behandling, og derfor mener jeg, at det ikke kan tilraades paa nogen Maade at vedtage det Forslag, som er stillet af de 8 ørede Medlemmer, forsaavidt det gaar ud

paa, at disse Boghandlere ikke kunne rammes, før der efter nedlagt Forbud eller Iket Bekjendtgjørelse i „Berlingske Tidende“ har været lagt Beslag paa det vedkommende Skrift i nogen Tid. Jeg mener, at det er en ganske mærkkelig Undtagelsesstilling, som man nu her vil indrømme Sortimentshandlerne uden nogen paavisselig Nødvendighed eller, efter mit Skjøn, retfærdiggjørende Grunde.

Hermed tror jeg, at jeg har fremsat Grundene, hvorfor Udvalget ikke har kunnet lade sig bevæge af Henvendelsen til at stille Ændringsforslag. Hvad de 8 ørede Medlemmers Forslag angaar, vil jeg bemærke, at det jo indeholder et andet Punkt angaaende denne Paragraf, nemlig at Ordene: „naar deres Indhold er eller burde være ham bekjendt“ skal udgaa. Jeg tror ikke, at der vil naas Noget ved dette uden at skaffe større Usikkerhed tilveie. Disse Ord findes ikke i det oprindelige Forslag, men af Forslagets Motiver, saaledes som de vare forelagte, fremgik det klart, at man mente, at dette dog maasse i endnu høiere Grad rammes af Loven. Er dette rigtigt, vil dette Forslag kun føre til at forværre Boghandlernes Stilling. Det kan ogsaa være, at det ikke er rigtigt, men hvad der i alt Fald er det Væsentlige er, at der vil blive Usikkerhed, i hvilken Henseende Lovforslaget efter mit Skjøn mere og bedre varetager Boghandlernes Interesser end de 8 Herrer's Forslag. Thi man er altid bedre varetaget ved at faae det sagt i Loven, som der kan siges, end ved at faae Noget holdt hen i det Ubestemte. Det bør i alt Fald saa lidt som muligt ske, altsaa her bør man saa lidt som muligt faae det holdt i det Ubestemte, hvad der egentlig er Ansvarets Betingelser. — Jeg skal endnu kun tilføie med Gensyn til Ændringsforslaget, som er foreslaaet til § 3 af de 8 ørede Medlemmer af Thinget, at det er ikke blot en væsentlig Formildelse i Forhold til, hvad Lovforslaget foreslaar, men ogsaa en væsentlig Formildelse i Forhold til, hvad der nu er gjældende Ret. Dersom man vedtager Ændringsforslaget, har man saa langt fra styrket det retlige Forsvar, Samfundet har mod Usædelighed paa dette Punkt, at man tværtimod har formindsket det meget væsentlig. Man har formindsket det, thi Forholdet, saaledes som Domstolene oppfatter den nu gjældende Bestemmelse i § 185, er det, at det Forhold, der vil rammes af den ændrede § 3, ogsaa saaledes som det er ændret af de ørede Herrer, vil kunne rammes af § 185. Forslaget, som det er forelagt af Regjeringen, havde kun til Hensigt paa dette Punkt at stille det, som altid kan omdvistes, fordi det er usikkert og